

Provisionalment: Plaça Jordi de Sant Jordi -
GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.com
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

UN DIVAN EN TUNEZ

Un divan á Tunis

França, 2020

Direcció i guió: Manele Labidi Labbé

Intèrprets: Golshifteh Farahani, Majd Mastoura, Hichem Yacoubi, Amen Arbi

Durada: 88 min

Gènere: comèdia dramàtica

Idiomes: francès i àrab

Data d'estrena: 11/09/2020

La primavera àrab cinematogràfica

Alguna cosa s'està movent en el cinema magrebí. Si fa unes setmanes estrenàvem al Truffaut *Papicha*, *sueños de libertad*, l'excel·lent film de Mounia Meddour premiat a Cannes, i a punt d'arribar properament la marroquina *Adam* de Maryiam Touzani, aquesta setmana pren la nostra pantalla una altra obra filmada per una cineasta dels països del Magreb. Algèria, el Marroc i ara Tunísia, transversalitat absoluta en la implosió d'una mirada femenina contemporània a través del cinema, que situa el setè art com un mirall privilegiat per acostar-nos als canvis, les inquietuds, però també les dificultats i els obstacles de l'empoderament femení als països de la zona.

El més interessant d'aquestes tres pel·lícules és que són absolutament complementàries, tant per la perspectiva històrica -estan ambientades en diferents moment temporals del passat recent-, com de l'enfoc -ho fan des d'un perfil dramàtic en el cas de *Papicha*, el quotidià en el cas de *Adam* i la comèdia en el cas de *Un diván en Túnez*-, com de les temàtiques -hi apareixen aspectes laborals, socials, religiosos, polítics, tradicionals, racials, etc. En definitiva, una visió molt polièdrica d'unes societats en tensió constant entre modernitat i tradició, entre autoritarisme i llibertat, amb el paper de la dona en el centre del debat, i amb una nova generació disposada a reclamar els seus drets, amb el cinema com a plataforma privilegiada per estendre i donar a conèixer aquesta realitat arreu del món.

Un diván en Túnez és el debut cinematogràfic de Manèle Labidi, politòloga i economista, que va treballar durant anys en el sector financer i a la que la vocació cinematogràfica ha arribat més recentment. Com Selma, el personatge central de la seva òpera prima, Labidi ha viscut bona part de la seva vida a França, però amb una autoconsciència absoluta de les seves arrels tunisianes. I en certa forma, el retorn al seu país és una forma d'autoconeixement, un viatge com el que fa Selma, la psicòloga que després d'estudiar i formar-se a França, sent la necessitat de tornar al seus orígens, no només per trobar-se a sí mateixa, sinó per contribuir a regenerar una societat plena de pors, traumes i autocensura, necessitada de psicoanalitzar-se, alliberar-se i mirar el futur.

Labidi situa la trama de *Un diván en Túnez* en un moment especialment significatiu de la història recent de Tunísia. De tota l'onada de revoltes socials i polítiques que va

viure el nord d'Àfrica en l'anomenada "primavera àrab", la revolució tunisiana va ser l'única que en certa forma va aconseguir el seu objectiu immediat: derrocar el règim dictatorial de Ben Ali que havia governat el país amb mà de ferro durant més de vint-i-tres anys, des de finals dels 80. Mentre els moviments a Egipte, Algèria o el Marroc van fracassar i fins i tot van comportar una involució (el cas de la dictadura militar d'Abdelfatah Al-Sisi a Egipte és el més evident), a Tunísia la caiguda de Ben Ali va comportar una alenada d'aire fresc amb el govern lliberal i obert de Moncef Marzouki. I justament aquest és el moment simbòlic que serveix de marc temporal al film de Manèle Labidi.

El millor de *Un diván en Túnez* és la capacitat que té, des de l'aparença d'una comèdia lleugera i quotidiana, d'oferir-nos un prisma detallat i molt complet d'aquesta pulsio social a les societats magribines, amb el latent enfrontament entre una visió integrista i conservadora clarament oposada a una voluntat d'obertura, modernització i canvi. En aquest sentit, la psicoanalista moderna i cool, que ha viscut mitja vida a París, contrasta poderosament amb la resta de personatges femenins que formen el mosaic del film, i que veuen en l'esperit lliure desacomplexat de Selma una alenada d'aire fresc. Si bé potser algú pugui retreure a Labidi que sota aquesta aparença lleugera quedin soterrades o fins i tot trivialitzades situacions molt dramàtiques (la repressió sexual, la repressió política, la repressió ideològica...), és precisament des d'aquesta aparent simplicitat, des d'una quotidianitat propera, que el discurs de Labidi és més efectiu. Pel·lícula de gestos, de detalls, de moments, la directora franco-tunisiana es recolza en l'omnipresent i profunda mirada de Golshifteh Farahani (la inoblidable protagonista amb Adam Driver de l'obra mestra de Jim Jarmusch *Paterson*) per oferir-nos una ambivalent, entre l'optimisme i el realisme, mirada freudiana a un país que tenim molt proper però que continua sent un gran desconegut.

Paco Vilallonga

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona